

ראובן איננו

לאחרונה מרבה המות להכות בנו. דומה שאין מילים בכדי לבטא את תחושת הדכאון ואין-האוניס נוכח בשורות אירוב כאלו.

על ראובן יש ביכולתי לספר ולהרבות בדבריו, שכן מכירים אנו איש את רעהו זה עשרות בשנים במגעים קרובים; אך בוחר אגב לתאר את דמותו כפי שנצטירה בעיני רוחי לאחרונה.

לראובן היתה תכונה מיוחדת אשר רק בודדים מסוגלים לפתחה והיא- למצא את הזמן הדרוש לעסוקים שונים: לעבד במקצועו, לפעול בשעות הפנאי בועדות אשר המכנה המשותף שלהן הוא מועט יחסית כגון: ועדת עבודה, ועדת חנוך, לעסוק בגינון ליד הבית ובטפוח צמחי בית בעצ-יצים, ולאחר כל אלה אף למצא את הזמן הדרוש להובי שלו - בעבודות בטיק ובעצוב תכשיטים ומוצרי נוי. למרות רבני העסוקים ידע ראובן לרדת לפרטים הקטנים בכל תחום ותחום שעסק בו.

כאשר נקבע כמרכז לקיטנה בקיץ זה, ידע כיצד לרכז את הצוות, לחלק את העבודה בין החברים השונים, לדאוג להמנונים קבוצתיים ואף להבחנה בין המנוי הילדים ע"י בחירת כובעים בצבעים שונים.

על התכונה הזאת של ראובן, כיצד לחלק את זמנו וכיצד לרדת לפרטים בתחומים בהם הוא עסק, עמדתי לראשונה, כאשר נקלענו בצותא לגדוד אחד ובילינו בצותא 24 שעות ביממה ברכוז הפלוגה שלנו ובאוהל הסיורים שהקמנו לעצמנו בצותא - מברורים אישיות על בעיות החיילים, דאגה לסדרי האמונים, וחלוקת העבודה בין הקצינים ועד למשא ושתן עם המג"ד על העברות שונות בכדי לשפר את טובה של הפלוגה ולבנות גוף של קצינים שיהא מסוגל להדבר בינו לבין עצמו, לעבוד בצותא ולהיות מוקד של גארה פלוגתית.

בשנים האחרונות שיכלל ראובן את הסגולה שנחן בה למעלה מיוחדת; הוא עסק בכל התחומים שאהב ואף החל לטפח בדרכו המיוחדת את התחושה של אחוה משפחתית, דוממי שלא חלפו שבועיים מאז עבר בינינו, הדרים בשכנות לו, וארגן את הצירוד הדרוש למסע המשפוחתי לשרם-אל-שויך.

החיוניות שגילה לאחרונה אף הניעה אותי להציע לו כי נעבוד במשותף במזכירות האחד ויטול על עצמו התפקוד כפורי הטובה של האחראי לתחום הועדה לפעילות ציבורית, שכן האמנתי כי יש בכוחו אף כאן להגיע להישגים בכוח התמדתו וסגולתו לרדת לפרטים, אשר לכאורה הם בלתי חשובים, אך הם העקר, כאשר יש צורך לבצע מלאכה שלמה.

התחלנו לעבד בצותא, ראובן החל לפרוש בפני רעיונות ראשונים כיצד לשכלל בתחום זה את עבודת בית האחד והנה ראובן איננו.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

*

טאיר זרמי

(דברים ליד הקבר)

מעין-צבי
ארכיון-הקבוצה

19.09.1971

932. 11

ושוב נקראנו לפרידה שאין לאחריה מפגש.

ושוב נקרע משהו בתוכנו, שטרב להיפרד, שלא יכול היה להינתק ונטמן יחד עם ראובן.

כי ראובן היה כל כך חלק מאתנו, מאתנו כצבור ומכל אחד בפני עצמו כאחד. וכי מי מאתנו אין לו זכרונות הקשורים קשר אמיץ בחייו הוא ובראובן גם יחד? אם במבצע משותף, אם בעבודת צוות ממושכת, אם במפגש רעים ואם באותם מגעים קטנים אין-סופיים בחיי היום יום, הבונים את חייו כיחידים וכעדה, בימי חול ובחג?

ושוב נחדדנו מאכזריות הגורל, הפוגע באדם אשר חלם ועמל ותכנן ימים רבים לפתח דף חדש בספר החיים, כביכול - כל חייו עדין לפניו - - - וצר, התעוזה הרבה ודחף החיים הפועם בו תמיד, הם שהיו לו לאבן נגף בשעתו האחרונה.

לחנה, לנירה ולומיר, לעמוס ולדודי - תעמד לכם שמחת החיים הרבה והכנה, שהיתה בו ואשר שפעה ממנו על כל הבא עמו במגע.

יהודית אנגרט

*

מתוך מכתבי תנחומים

למשפחת טורבן ולחברי הקבוצה,
קבלו נא השתחפחותנו הכנה באסונכם בהליקח מכס

ראובן טורבן ז"ל

בתחילת כהונתו בחפקיד מרכזי בתנועה.

בשם חברי קבוצתנו

שלמה דורון

מצובה

*

לבית מעין צבי,

אתכם ביגון על מות ראובן. ועל עוד חברים מספר מאנשי היסוד
שבעקרו מהחיים ומביתכם השנה בסרם מלאו ימיהם.

תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה.

בידידות ובהוקרה

משה טושני וביתו

בניגד

*

לבית מעין צבי,

שמענו בצער על האטון שפקד אתכם בהליקח חברכם
היקר ראובן טורבן ז"ל.

אנא העבירו תנחומיכם הכנים למשפחת המנוח.

מי יתן ולא תדעו עוד דאבה.

ההנהלה וועד העובדים של

בתי הזקוק בע"מ חיפה

*

מעין-צבי
ארכיון-הקבוצה

ולח

שלשים למותו

של ראובן ז"ל

ראובן טורבן ז"ל איש מעין צבי, איש המאורות בקבוץ, אורו כבה לאור השום, בדרכי צירוף האבלות-מקרבות הקטל בדרכים יום יום.

חכמינו ז"ל בהשורותם 52 שנות שמואל הנביא ל-120 שנות חייו של משה, הסמיכו דבריהם על דברי החכם מכל האדם "מתוקה שנת העובד אט מעט ואם הרבה" וכו' אם השנים המעטות מלאות עבודה פוריה ללא חלל בזמן, הרי תפקידו לא נמדד במדת הזמן, ורק האדם באשר הוא אדם עומד במרכזו.

ראובן חי 52 שנותיו: ושנות עבודתו היו בלי חלל ריק, והתבלט כאדם שהוא למעלה מהזמן, לחם עם הזמן ולא נתן לו להשתלט עליו, מהשכס בבקר עד שעה מאוחרת בלילות נתן מכחו ומכשרו המיוחד, להתמצא בכל עבודה, בכל מלאכת חושב הזקוקה לתכנון וארגון, ורב סגולה לנטיה מחשבתית בכל דבר רוחני, אצל ראובן המעשה והמחשבה ירדו כרוכים, איש ממצה, שלמות החישוב בכל תכנית מראשיתה, ולכן דבריו היו שקולים, כי איש שקול היה כנגד רבים.

לקבוץ מעין צבי אבד אחד מעמודי התווך אשר הקבוץ נשען עליהם, הוא לא היה נחשב כעובד בענפי המשק השונים, אלא כל כלו היה ענף בפני עצמו ברב-גורוניותו.

היה גם למופת ביחסו האבהי למשפחתו, מבלי להיות איש צבור על חשבון תשומת הלב המגיעה לה. ולמעלה מכל, הצטיין ראובן במעשיו שהיו חתומים בחותם היושר והצדק, ולכן צדק לפניו יהלך, ונשמתו תהא צרורה בצרור חרי אישי המופת, ומי שאמר לעולם די - ואמר לשכול של מעין צבי די.

מדברי הרב י. עזריאלי על קברו הרענן ב-יח' אלול תשל"א